

Sa stavom

26.10.2021. 12:50:37 - Lidija Čulo

TKO ĆE BRANITI NAS? SOCIJALNI RADNICI, TIHI ČUVARI DRUŠTVA (ČETVRTI DIO)

Tko će braniti nas? Socijalni radnici, tihi čuvari društva (četvrti dio)

(Foto: Maksym Kaharlytskyi / Unsplash)

Ovo je četvrti u seriji od pet tekstova "Tko će braniti nas? Socijalni radnici, tihi čuvari društva", a bavi odnosom medija i profesije socijalnog rada. Socijalni radnici tihi su nosioci društva koji u nastojanjima da poprave njegove pukotine svaki dan izlažu svoju sigurnost i psihofizičko zdravlje. Zanimanje socijalnog radnika je i zanimanje bez glasnogovornika. Odluke CZSS-a i intervencije socijalnih radnika na terenu često su medijski popraćene i izazivaju negativne komentare publike, a oni se ne mogu "braniti" jer su vezani profesionalnom tajnom koja im ne dopušta iznošenje informacija o slučaju kojim se bave. Zbog toga su prikazi intervencija prilično jednostrani, a u kombinaciji s općim padom javnog povjerenja u institucije rezultiraju stereotipnim predodžbama o socijalnim radnicima kao "uhljebima", "otimačima djece" i onih koji "reagiraju prekasno".

"Kad nam omoguće normalne uvjete rada, onda ću preuzeti osobnu odgovornost ako se dogodi propust", tvrdi Tená (36), jedna od socijalnih radnica koja je pristala na (anonimni) intervju. "Ja dajem sve od sebe, ali kad imam 300 predmeta na stolu, fizički se ne mogu svemu posvetiti."

U drugom dijelu serijala osvrnuli smo se na loše uvjete rada. Socijalni radnici u Hrvatskoj pucaju pod pritiskom: prostori u kojima rade su neadekvatno opremljeni, zapošljava se premalo radnika što dovodi do preopterećenosti i rada iznad norme, ruke su im često vezane zakonima, guše ih papirologija i birokracija... A kada se dogode tragedije, njihova imena često se razvlače po društvenim mrežama, te dolaze pod udar medija i javnosti.

"Nekad sam imala manje korisnika, s jednom obitelji bih provela dva sata u razgovoru, napisala sve što trebam o njima, pa onda drugu isto tako. Ti se potrošiš kao životinja u tom procesu, ali stigneš sve obaviti kako spada, napraviti sve što treba za njih, izaći na teren itd. Danas gledam naše psihologe kako samo trče cijele dane od jednog do drugog radnika. To nema veze s kvalitetom ni ičim", objašnjava Snježana (63).

Socijalni radnici s kojima sam razgovarala ne odriču se vlastite odgovornosti i slažu se kako nijedna profesija nije sveta krava. No isto tako ističu kako je nerealno očekivati da sustav pun rupa ispunjava svoju svrhu kvalitetno, te kako centri za socijalnu skrb predstavljaju samo jednu malu kariku u lancu koji obavlja njihove korisnike.

Što se tiče istupanja u medijima i javnosti, vezani su poslovnom tajnom i etikom. O predmetima, konkretnim stvarima i imenima ne smiju govoriti. U nemogućnosti da od njih dobiju informacije, ali i zbog tržišne potrebe za senzacionalističkim pričama, medijski izvještaji često su jednostrani i oslikavaju socijalne radnike na negativan način. Gdje je zapelo u komunikaciji i postoji li način da se to popravi?

PROBUDI JEDNAKOST:
UKLJUČI SE U TJEDNE
JEDNAKOSTI!

javljanje s terena

'KLASNA NEJEDNAKOST
PRVO JE MJESTO KOJE
MORAMO POPRAVITI
AKO ŽELIMO SRETN
DJETINJSTVA'

razgovor

U UNSKO-SANSKOM
KANTONU
MIGRANTIMA
ZABRANJENA
VOŽNJA
AUTOBUSOM

preko plota

ŽENE U BIH: POLA
POPULACIJE A NI
PETINA VLASTI -
DOKAD?

preko plota

POVIJESNI TRENUTAK

ZA
ARGENTINU: KONAČNO
LEGALAN POBAČAJprozor u svijet
ARGENTINA:ZAPOČELO
RAZMATRANJE
PRIJEDLOGA
ZAKONA O
POBAČAJU NA
ZAHTJEV

prozor u svijet

SABINA ORELLANA
- PRVA MINISTRICA
KULTURE,
DEKOLONIZACIJE I
DEPATRIARHALIZACIJEprozor u svijet
INTERNACIONALNAPROJEKT
DJETINJSTVO
RAZNLIKOSTI U
ZAVRŠNOJ FAZI
PROVEDBE

najave

ONLINE
PREMIJERA
KRATKOMETRAŽNIH
FILMOVA O
PARTNERSKOM
NASILJU

najave

TAGOVI

hrvatska svijet regija politika rodna
ravnopravnost nasilje LGBTIQ rad mediji
izbori eu ljudska prava feminizam
socijalna pravda civilno društvo kultura

Razgovarala sam sa socijalnim radnicima Igorom (32), Dariom (42) i Matejom (33) iz CZSS Dubrava, Snježanom (63) i Borisom (38) iz Zagreba, Irenom (46) koja je prešla u privatni sektor u Zagarju, i Tenom (36) koja radi u CZSS-u u jednom gradu na Jadranu.

Senzacionalizam vs. poslovna tajna

"Ljudi ne znaju što mi radimo, tj. znaju da "dijelimo novce i oduzimamo djecu", i to je otprilike to", tvrdi Dario.

Koga god sam upitala, svi su imali isti odgovor: Centar za socijalnu skrb ne može imati PR službu niti javnost može imati uvid u spise u kojima stoje osobne i privatne stvari. Preostaju im šablonski odgovori poput: "Donijeli smo odluku koja se temelji na tome i tome...". No, ne mogu objašnjavati novinarima i javnosti da je dijete pronađeno uneređeno, da je spavalo na pomokrenom madracu, da nije znalo pričati do šeste godine i slično.

"Takve stvari se ne govore. To je kodeks", objašnjava Boris. "A onda neki novinar napiše da su socijalni radnici došli, uzeli dijete, i "otišli u nepoznatom smjeru". Kakvom nepoznatom smjeru, pa nije bijeli kombi došao po djecu već socijalna služba! Struka je u već dovoljno nezahvalnom položaju jer nitko ne voli da netko ulazi u njegov prostor i intimu, a onda se još o njoj piše na takav način. Ili kad razne zvijezde govore o socijalnim radnicima kao uhljebima. Kakav uhljeb u CZSS-u? Znaju li u kakvim uvjetima radimo, pa zar je to hrvatski standard?"

Irena je radila kao socijalna radnica dok nije prešla u privatni sektor i sjeća se konkretnih primjera kada su mediji izvještavanjem više odmorili nego pomogli.

"U svakoj struci ima kukolja, daleko od toga. No, nije CZSS jedina karika u lancu. Sjećam se jednog starijeg slučaja s dvoje djece koji su odrastali s jednim roditeljem. Taj roditelj je imao teške psihičke smetnje i paranoje, a djeca su bila pod nadzorom. Socijalni radnici svaki put moraju pisati ogromne eseje potkrijepljene svim mogućim podacima. Kad se utvrdilo da da djeca ne pokazuju napredak, da su zanemarena, da su se povukla u sebe, nakon stotog puta, stotog prijedloga, stotog izvještaja, sud je konačno donio odluku o izuzeću. Onda je roditelj digao hajku, pozvao novinare, organizirao prosvjed... I dijete je ostalo s roditeljem. A onda je opet krenuo nadzor.

Sjećam se također slučaja u kojem su djeca pobjegla od kuće. Cijelo mjesto ih je tražilo, nastala je hajka, novinari su opsjedali centar. Pljuvali su apsolutno sve jer su neki u centru - koji čak ne rade na obiteljskom - u to vrijeme bili na pauzi, umjesto da su se rastrčali po gradu i tražili ih. Da, mi smo svi bili u šoku, međusobno smo surađivali u centru, ali nama se oni koji ne rade na slučaju ne mogu uplitati u slučaj. To je bilo prestrašno...

Najveći je problem što su svi jako pametni, a ti ne smiješ davati podatke o maloljetnim osobama. Naravno, novinari moraju prodati novine. No, tko će pisati o djeci koja su smještena na sigurno, gdje se na vrijeme reagiralo, gdje je dijete posvojeno? Koga to zanima?"

Problem nastaje kada se takve priče ponavljaju, pa bile istinite ili ne, po onoj staljinističkoj tezi jednostavno s vremenom postaju prihvaćene. "Danas ljudi ne čitaju kritički ono što im se servira", tvrdi Tena. "Često čak i ako ne čitaš detaljno, ostaje slika u podsvijesti. Ne mogu reći da smo mi svetinja i da nikad nije bilo propusta u struci, ali ipak smo postali složenija država u kojoj je sve potkrijepljeno nekim zakonom. Za sve što napravimo postoji neko rješenje, pravilnik, nije da odvodimo djecu u šumu."

"Osjećaš se kao u boksačkom meču, gdje ti stojiš u ringu i vezane su ti ruke"

Zbog držanja do poslovne tajne, ali i loše slike socijalnih radnika u medijima, struka se začahurila u sebe. To pak rezultira time da novinari ne mogu izvući informacije od njih, pa se okreću drugoj strani koja je gotovo po pravilu nezadovoljna te dobivamo jednostrani prikaz situacije. Igor je situaciju opisao kao borbu u boksačkom meču, ali s vezanim rukama.

"U vijestima uvijek budu oni koji su nezadovoljni. Uvijek nedostaje druga strana", potvrđuje Mateja. "Uvijek nezadovoljna strana kaže svoju stranu priče, a mi s druge strane ne možemo ulaziti u detalje. I mene živcira ta floksula "mi ne možemo odavati detalje", ali kad uistinu ne možemo. Ne bi bilo profesionalno. Na kraju krajeva, ni novinari ne bi smjeli odavati detalje, stavljati imena i fotografije djece, a i to doživljavamo. Ne bole me čak ni komentari na društvenim mrežama, nego takvi naslovi i članci, novinara ili stručnjaka koji šire pogrešne informacije..."

Priznaje kako i sama ima strah od istupanja u medijima. "Zaziremo od novinara i imam osjećaj da smo svi skupa vrlo "netelevizični". Predstojnica me nedavno zamolila da dam izjavu za jednu emisiju i meni je to bila katastrofa. Bilo me strah - što ako kažem nešto više, nešto što ne smijem, što ako netko krivo protumači ili zamjeri, ili ako se sutradan nešto izvuče iz konteksta radi senzacije koja će biti klikana na portalima... Ono što mi je bilo naročito grozno je nedavna situacija s ocem koji je ubio troje djece. Ubojstvo, u Zagrebu, obitelj, obiteljsko nasilje. Sama po sebi je odvratna vijest, ali uz to, kad vidim tu vijest, odsjeku mi se noge i molim Boga da nije netko naš."

U [prvom dijelu osvrnuli smo se na neke medijske natpise](#) i metode kreiranja javnog mnijenja: dramatične izjave, sugestivni naslovi, intervjuiranje samo jedne strane... A sve to začinjeno kolumnama i izjavama onih koji ne rade u struci.

Gdje je pukla komunikacija? "Nije je nikad ni bilo", odgovara Dario. "Prije 15-ak godina jedan je profesor na faksu rekao gdje je problem što se tiče medija. Rekao je: *Nitko od vas, a ni u generacijama prije, nije nakon faksa otišao u novinarstvo, da bude specijaliziran za to i da obrađuje tematiku.*"

aktivizam rod i klasa nasilje prema ženama rodno uvjetovano nasilje feministkinja feministkinje noćni marš ženska prava ravnopravnost spolova

STUP SRAMA

Dislike
(20)

"Vas je osobno vaš partner istukao. Razmišljajte vi o svom društvu, a ne o našem društvu"

Ante Sanader, potpredsjednik Sabora i zastupnik HDZ-a, Domagoju Hajdukoviću
25. 11. 2020.

Dislike
(26)

"Gospođo Benčić, ja se zahvaljujem na vašem pitanju, no još jednom ću vas podsjetiti i tako će biti svaki put kad budemo razgovarali, da vam taj histerični aktivizam koji pokazujete svaki put kad postavljate pitanja neće proći"

Tomislav Čorić, ministar gospodarstva i održivog razvoja Vlade RH, 25. 11. 2020.

IZ DRUGIH MEDIJA

H-alter

Počine PSSST! Festival
nijemog filma 14:18:03

H-ALTER

HDZ-ove švicarske puhaljke
11:06:03

Javni dijalog o akademskom obrazovanju novinara
VII. 10:18:02

Svjetska koalicija poziva vlade na COP26 da
povećaju razinu bicikliranja prije 1 dan

Servisni portal za prijavu komunalnih problema
dostupan online prije 1 dan

Kućni dizajner svjetskog formata prije 1 dan

Kreće Jesenski eko-seminar Zelene akcije prije 1 dan

Vlada zelenih promjenica prije 1 dan

CroL

kulturpunkt.hr

vox feminae

muf

Agencija za elektroničke medije
Agency for Electronic Media

Igor u polu-šali ističe: "Jedini kojeg sad volimo i štujemo je Boris Jokić. On uvijek jasno obrazloži i razumije mnogo stvari. Možda jer je i sam psiholog i radi u obrazovanju. Dobro je rekao: *Kako možete nazivati uhljebom nekog učitelja ili socijalnog radnika? Stanite u njihove cipele na jedan dan pa ćemo vidjeti kako ćete.* Ali kad treba biti glasan, najviše se trpaju oni koji nisu u tome. "

Dokle god mediji napadaju struku, a struka nema povjerenja u medije i zatvara se u sebe, vrtjet ćemo se u krug

Da, problemi postoje. Da, nijedna profesija nije sveta. Da, u svakom žitu ima kukolja. No, dokle god mediji napadaju struku, a struka nema povjerenja u medije i zatvara se u sebe, vrtjet ćemo se u krug. A kada se dogode greške i tragične situacije, ispaštat će obični mali ljudi na terenu: bili oni korisnici CZSS-a, socijalni radnici koji djeluju prema zakonima i za to snose kaznu i gnjev javnosti, ili novinari koji dobivaju prijetnje i otkaze gurnu li prste u osinje gnijezdo. Mora li to tako biti?

Pri istraživanju koje sam provodila za ovaj rad, u pokušaju da kontaktiram što više centara za socijalnu skrb i socijalnih radnika, i sama sam se susrela sa zidom koji stoji između medija i struke. Od desetak kontaktiranih, samo je CZSS Dubrava službeno izrazio želju za razgovorom. Ovo ne čudi s obzirom na povijest odnosa medija i struke.

Snježana smatra da situacija nije nerazrješiva i da dio problema leži i u njima samima: "Da, mi nemamo glasnogovornika i ne smijemo govoriti o slučajevima zbog tajnosti podataka, ali mislim da se to može drugačije reći. Oni koji pričaju o slučaju kada je tragedija u pitanju, ne prezentiraju to dovoljno jasno. Ne moraju govoriti što se radilo, kakva je trauma, imena i prezimena. Oni mogu govoriti: tim koji se sastoji od toga i toga, je donodio odluke temeljem razgovora sa članovima obitelji, izvida na terenu, temeljem instrumenata koje imamo (npr. psihološka testiranja, liste rizika i sigurnosti, kapaciteta roditelja, manipulacije...)."

Na tu temu je 2012. godine održan stručni skup pod nazivom "[Socijalni rad i javnost: Komuniciranje socijalnog](#)". Govorilo se o potrebi uspostave suradnje struke i medija, te obrazovanju djelatnika u sustavu socijalne skrbi o nastupima u medijskom prostoru. Nažalost, čini se da je od tada sve ostalo mrtvo slovo na papiru, a jaz se produbio. Nagrađivana novinarka Nataša Gajski Kovačić, koja je pisala o socijalnim temama, i sama je istaknula kako se u medijima gotovo uvijek govori samo o negativnim slučajevima.

Prije dvije godine Hrvatska komora socijalnih radnika i HND organizirali su okrugli stol "[Socijalni radnici na naslovnici - dijalog s medijima](#)", na kojem su sudjelovali stručnjaci te glavni urednici i novinari iz većine hrvatskih medija. Prof.dr.sc. Zoran Šučur istaknuo je kako jedan negativan slučaj može zasjeniti sve pozitivne i uspješne priče koje su mu prethodile.

To dovodi do loše reputacije profesije u javnosti, ali i daljnjeg zatvaranja socijalnih radnika u svoja četiri zida zbog loših iskustava i nepovjerenja prema novinarima.

Baš zato što su socijalne teme u medijima postale zastupljenije, a potreba socijalnog rada je takva da bude prepoznata kao kvalitetan pružatelj javnih usluga, postoji točka u kojoj mogu pronaći zajednički jezik. Ako svatko vodi svoju politiku i gleda svoj interes, a onog drugog sa skepsom i prezirom – rješenje će se teško pronaći. A kratkoročne i dugoročne posljedice razmotrit ćemo u idućem, i posljednjem nastavku ovog serijala.

*

Tekst je financiran sredstvima Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija Agencije za elektroničke medije za 2021. godinu.

Tagovi: [agencija za elektroničke medije](#), [mediji](#), [obiteljsko nasilje](#), [socijalne radnice](#), [socijalni rad](#), [socijalni radnici](#)

Tweetaj

Donirajte

Recommend 42 people recommend this. Be the first of your friends.

Vežani članci:

- 29.10.2021: [Tko će braniti nas? Socijalni radnici, tihi čuvari društva \(peti dio\)](#)
- 22.10.2021: [Tko će braniti nas? Socijalni radnici, tihi čuvari društva \(treći dio\)](#)
- 19.10.2021: [Tko će braniti nas? Socijalni radnici, tihi čuvari društva \(drugi dio\)](#)
- 16.05.2021: [Tko će braniti nas? Socijalni radnici, tihi čuvari društva \(prvi dio: mediji\)](#)
- 10.07.2019: ['Posao u centru za socijalnu skrb je kombinacija gašenja požara, borbe za preživljavanje, očaja, sagorijevanja i bespomoćnosti'](#)

Facebook komentari

0 Comments

Sort by **Oldest**

Add a comment...

Facebook Comments Plugin

Kontakt

Libela.org

Nova cesta 4, Zagreb
e-mail: info@libela.org

Donatori

Europska unija, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, Grad Zagreb, Agencija za elektroničke medije i Ministarstvo kulture Vlade RH. Tekstovi na portalu ne izražavaju mišljenje navedenih donatora.

Zamolba za donacije

Podršku u obliku finansijskih sredstava možete uplatiti na naš račun: HR8824020061100071855 kod Erste & Steiermaerkische banke (primateljice: CESI, Nova cesta 4, 10 000 Zagreb, svrha: donacija za Libelu). Na vaš zahtjev, anonimnost vam je zajamčena.

Disclaimer

Tekstovi na portalu ne izražavaju mišljenje i stavove CESI, već isključivo mišljenje i stavove njihovih autora/autorica. Uredništvo zadržava pravo brisanja svih komentara koji promiču seksizam, netoleranciju, nasilje i šire mržnju. Komentari su vlasništvo njihovih autora/autorica te ne izražavaju mišljenje uredništva.

PRATITE NAS

TRAŽILICA:

Traži

Ovo djelo je dano na korištenje pod licencom Creative Commons Imenovanje 3.0 Hrvatska.

Ova publikacija pohranjena u Hrvatskom arhivu weba